

Voortgang ontwarring in Kennemerland

Voortgangsrapportage verbetering aanpak mensen met verward gedrag door gemeenten in regio Kennemerland

d.d. 30 maart 2016- na DB

In opdracht van gemeenten in de Veiligheidsregio Kennemerland
Bestuurscommissie Publieke Gezondheid & Maatschappelijke Zorg
Bestuurlijk Overleg Veiligheid

Inleiding

Verbetering aanpak rond mensen met verward gedrag

De afgelopen twee jaar staat het onderwerp van personen met verward gedrag prominent op de landelijke agenda. Aanleiding daarvoor is een aantal ingrijpende incidenten. Daarnaast heerst het beeld dat het aantal incidenten waarbij mensen met verward gedrag betrokken zijn, stijgt. Dit komt mede door signalen van de politie¹ en het aanhaken daarop door andere instanties². De opdracht aan gemeenten is om op 1 oktober 2018 een sluitende aanpak rond mensen met verward gedrag rond te hebben.

Gemeenten in de Veiligheidsregio Kennemerland zijn op verschillende niveaus en in verschillende verbanden aan de slag om de aanpak rond mensen met verward gedrag te verbeteren. Met de inzet van lokale en regionale acties wordt invulling gegeven aan de ambitie om te komen tot een verbetering van de aanpak rond mensen met verward gedrag.

Het valt op dat partijen op dit dossier zich bijzonder betrokken tonen en de urgentie om hier samen, vanuit zowel zorg als veiligheid, invulling aan te geven, onderschreven wordt. Van belang is de focus te houden op deze verbinding tussen domeinen en de verschillende oplossingen continu in samenhang te blijven bezien.

In deze rapportage worden ontwikkelingen gesignaleerd en wordt een beeld gegeven van de stand van zaken. Deze inzichten kunnen gebruikt worden als handvat voor het vervolg.

Duiding: mensen met verward gedrag

De regionale werkgroep werkt, in navolging van het landelijk Aanjaagteam Verwarde Personen en de opvolger Schakelteam Personen met Verward Gedrag met een brede definitie van verwardheid: het gaat om mensen die grip op hun leven (dreigen te) verliezen, waardoor het risico aanwezig is dat zij zichzelf of anderen schade berokkenen. De term 'verwarde personen' is een containerbegrip dat naar een veelheid van bestaande doelgroepen en maatschappelijke problemen kan verwijzen. Het is hierbij van belang om nadrukkelijke te benoemen dat, waar sprake is van 'verwardheid', dat niet hetzelfde is als het hebben van een psychische aandoening. Een psychische aandoening als zodanig kán soms een oorzaak zijn van verward gedrag, maar is dat in verreweg de meeste gevallen niet. Verschillende aandoeningen en beperkingen (psychiatrische klachten, licht verstandelijke beperkingen, dementie, verslaving) en verschillende levensproblemen (schulden, dakloosheid, verlies van dierbaren, gebrek aan participatie, onverzekerd zijn, illegaliteit enzovoorts), tijdelijk of meer structureel, kunnen leiden tot verward gedrag.

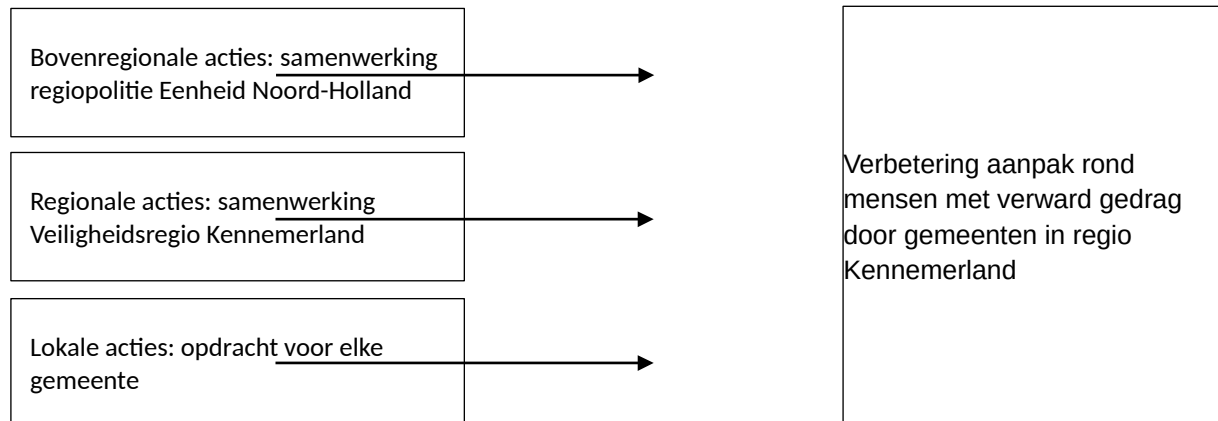
1 Verschillende media rapporteren een stijging, met als bron cijfers van de [politie](#).

2 Onder andere Federatie Opvang, Leger des Heils, Aedes

1. Aanpak: samenwerking op drie niveaus

Om te komen tot een verbetering van de aanpak rond mensen met verward gedrag worden acties ingezet op drie niveaus: lokaal, regionaal en bovenregionaal. Deze acties vormen gezamenlijk het plan van aanpak voor elke gemeente. In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de wijze waarop deze aanpak tot stand is gekomen. In de onderstaande figuur wordt de opzet van de aanpak schematisch weergegeven. In bijlage 1 is de aanpak op hoofdlijnen vertaald naar de landelijke bouwstenen voor een sluitende aanpak.

Figuur 1.1 Opzet van de verbetering aanpak mensen met verward gedrag door gemeenten in regio Kennemerland

1.1. Bovenregionaal: samenwerking binnen de politie-Eenheid Noord-Holland

Eind 2014 is het Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2015–2018³ voor de eenheid Noord-Holland⁴ vastgesteld. Met het regionaal beleidsplan geven de 36 gemeenten, het Arrondissementsparket Noord-Holland van het Openbaar Ministerie en de eenheid Noord-Holland van de Nationale Politie sturing aan de gezamenlijke inspanningen voor de periode 2015 – 2018. In het beleidsplan zijn zes thema's geselecteerd die extra aandacht verdienen. Eén van deze thema's is OGGZ. In de projectgroep OGGZ hebben vertegenwoordigers van gemeenten, politie, Openbaar Ministerie, Veiligheidshuizen, GGD en GGZ zitting. Gemeenten uit Kennemerland werken in dit verband samen aan de volgende vier pijlers:

- **Vroegsignalering:** mensen met verward gedrag tijdig in beeld bij hulpverlening
- **Vervoer:** alternatief vervoer bij acuut verward gedrag
- **Opvanglocatie:** een passende opvanglocatie bij acuut verward gedrag
- **Verbinden zorg en strafrecht:** een betere verbinding tussen ketenpartners uit de domeinen zorg en veiligheid.

1.2. Regionaal: samenwerking binnen Kennemerland

Gemeenten uit Veiligheidsregio Kennemerland hebben de directeur Publieke Gezondheid op 18 april 2016 opdracht gegeven om een domein-overstijgende verkenning uit te voeren naar knelpunten en aanbevelingen in de aanpak van mensen met verward gedrag in de regio⁵. Hierop is een regionale werkgroep⁶ aan de slag gegaan.

³ Dit betreft een beleidsplan van politie, gemeenten en OM in de regionale eenheid Noord-Holland, waarin de gezamenlijke prioriteiten en doelstellingen op het gebied van (sociale) veiligheid beschreven worden.

⁴ De politie eenheid Noord-Holland bevat de Veiligheidsregio's Noord-Holland Noord, Zaanstreek-Waterland en Kennemerland.

⁵ Opdracht gegeven op 18 april 2016 door de bestuurscommissie Publieke Gezondheid & Maatschappelijke Zorg en het bestuurlijk Overleg Veiligheid van de VRK.

⁶ De regionale werkgroep bestaat uit ambtenaren uit de gemeenten Velsen (Maatschappelijke Ontwikkeling), Beverwijk (Openbare Orde en Veiligheid), Haarlem (Veiligheid en Zorg) en Haarlemmermeer (Maatschappelijke Ondersteuning en Zorg) en wordt voorgezeten door GGD.

In december 2016 heeft de regionale werkgroep een rapportage uitgebracht onder de titel '*Ontwarring in Kennemerland: een inhoudelijk analyse van successen en knelpunten voor een sluitende aanpak voor mensen met verward gedrag in de regio Kennemerland*'. De rapportage heeft inzichtelijk gemaakt dat er veel goed gaat, maar dat er lokale en regionale opgaven liggen om te komen tot een betere aanpak rond mensen met verward gedrag in de regio. Op 21 november 2016 hebben de gemeenten uit Veiligheidsregio Kennemerland besloten de regionale knelpunten gezamenlijk op te pakken. Het gaat hierbij om de volgende thema's:

- **Regionaal escalatiemodel:** duidelijke afspraken over samenwerking op verschillende niveaus
- **Handelingsperspectief voor het delen van informatie:** een helder kader voor alle professionals
- **Dekkend netwerk van outreachende zorg:** versterking bemoeizorg in de regio
- **Voortzetting Vroegsignaleringsoverleg:** mensen met verward gedrag tijdig in beeld bij hulpverlening

1.3. Lokale opgave: opdracht voor elke gemeente

De lokale aanbevelingen uit het rapport '*Ontwarring in Kennemerland*' zijn aan de colleges van de gemeenten aangeboden met het verzoek deze te gebruiken om ook op lokaal niveau invulling te geven aan een verbetering van de aanpak. De lokale aanbevelingen hebben betrekking op de volgende thema's:

- **Het gewone leven op orde:** aandacht voor financiën, dag structuur, wonen, stigma en uitval bij schorsing.
- **Passende zorg en ondersteuning:** inzet op het bieden van passende zorg en ondersteuning op het juiste moment.
- **Samenwerking tussen zorg en veiligheid:** versterking van samenhang tussen de gemeentelijke afdeling zorg/sociaal domein en de afdeling veiligheid/OOV.

2. Stand van zaken voorjaar 2017

2.1. Bovenregionaal: samenwerking binnen de politie-Eenheid Noord-Holland

Vroegsignalering

Het Vroegsignaleringsoverleg is in 2016 structureel geïmplementeerd binnen de drie politiedistricten Noord-Holland Noord, Zaanstreek-Waterland en Kennemerland. Hiermee is dekking binnen de gehele eenheid gerealiseerd. Samenwerking op het thema vroegsignalering is hiermee binnen deze regio gerealiseerd.

Opvang

Een extern bureau heeft de tweede helft van 2016 gewerkt aan een business case om de mogelijkheden en onmogelijkheden van de realisatie van een opvanglocatie voor verwarde personen bij een politielocatie in onze regio nader te verkennen.

Naar nu blijkt trekken de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum en Heiloo als basisteam Alkmaar gezamenlijk op in een traject om op korte termijn te komen tot een opvanglocatie in het politiebureau aan het Mallegatsplein in Alkmaar. Dit proces loopt naast het eenheidbrede project / onderzoek. Verkend wordt of en hoe de verbinding gelegd kan worden met de businesscase.

Bij de partijen die samenwerken in het Regionaal Overleg Acute Zorg heerst de opvatting dat een opvangvoorziening in een politieomgeving stigmatiserend kan werken voor de betrokkene, dat blijkt ook uit wetenschappelijk onderzoek. Derhalve wordt het raadzaam geacht de business case uit te breiden met een onderzoek naar de mogelijkheden om een opvangvoorziening te realiseren bij de afdeling spoedeisende hulp van ziekenhuizen (met psychiatrisch profiel) binnen de eenheid, dan wel een andere voorziening die recht doet aan dat bezwaar.

Deze business case zal via de stuurgroep OGGZ, aan het eerstvolgende Regionaal Bestuurlijk Overleg Politie (RBOP) aan de politie, burgemeesters en OM worden aangeboden. Daarnaast wordt de leden van het RBOP drie opties voorgelegd:

1. het eenheidbrede uitgangspunt blijft in stand en streven is (alsnog) te komen tot vestiging van een OVP centraal in de eenheid, waarbij het traject in Alkmaar kan dienen als pilot;
2. per district of basisteam wordt onderzocht of een maatwerkoplossing mogelijk is (bij een politielocatie) of;
3. de business case wordt uitgebreid met een onderzoek tot vestiging van een opvanglocatie bij de spoedeisende hulpen van ziekenhuizen binnen de eenheid.

Vervoer

Op het gebied van vervoer van personen met (acuut) verward gedrag zijn zowel landelijk als regionaal veel ontwikkelingen. Zo is onlangs het Kwaliteitskader (acute) psychiatrie vastgesteld, waarin eenduidige landelijke kwaliteitsnormen voor de ambulancezorg zijn vastgelegd voor patiënten waarbij een (acute) psychiatrische aandoening verondersteld wordt. Daarnaast is bureau SiRM bezig met de ontwikkeling van een landelijk model vervoer. In het door hen verrichte onderzoek worden de knelpunten en succesfactoren van lopende pilots met alternatief vervoer in het land meegenomen. In het land zijn verschillende initiatieven en pilots gestart om te voorzien in een alternatieve vorm van vervoer. Deze initiatieven worden veelal op regionaal niveau door partijen opgepakt. Factoren als schaalgrootte, inwonersaantal en (stedelijke) problematiek zijn van invloed op de vorm van vervoer waarvoor gekozen wordt. Punt van zorg is vooral dat een variant van vervoer zoals bijvoorbeeld de Psycholance relatief duur is voor regio's met een meer landelijke omgeving. Doordat een Psycholance altijd rijklaar moet staan voor acute meldingen van verward gedrag, is hij niet inzetbaar voor andere ambulanceritten. Daarmee lijkt hij rendabel voor grote steden, maar niet voor plattelandsgebieden.

Landelijk heeft de politie de wens om te stoppen met het vervoer van verwarde personen in politievoertuigen. Met de eenheidsleiding van de politie Noord-Holland is afgesproken dat, zolang er geen passende oplossing voorhanden is, de politie vooralsnog blijft vervoeren. De drie directeurs Publieke Gezondheid / GGD zijn bereid gevonden zich over deze pijler te ontfermen en voeren een verkenning uit naar de mogelijkheden. Het streven is dit jaar te komen tot een voorstel met een passende oplossing. N.B. De verkenning van de directeurs Publieke Gezondheid strekt zich verder uit dan het vraagstuk van vervoer, het raakt ook de vraag hoe kan worden bevorderd dat in de eigen omgeving passende zorg wordt geboden (bijvoorbeeld street triage, zorg meldtafel, 24-uurs OGGZ, aanhaking op huisartsenposten, aansluiten bij programma Mental Health First Aid en dergelijke en andere vormen van werken die helpend kunnen zijn om de politie in zijn huidige vervoerstaak te ontlasten.

Eind 2017 wordt een eindadvies verwacht hoe alternatief vervoer voor personen met (acuut) verward gedrag het beste ingericht kan worden in de politie-Eenheid Noord-Holland.

Verbinding zorg en strafrecht

Een goede verbinding tussen partijen in het zorg- en veiligheidsdomein is essentieel is om te komen tot een effectieve aanpak van mensen met verward gedrag. In 2016 is daarom, na bespreking van het vraagstuk van personen met verward gedrag in het Arrondissementaal Justitieel Beraad en met bevestiging vanuit het RBOP, de verbinding tussen het strafrecht en de zorgketen als vierde pijler toegevoegd als thema voor de werkgroep Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (SIV) OGGZ. Centrale opgave daarbij is om de partners vanuit zorg en veiligheid bijeen te brengen om elkaar, (reflecterend) vanuit casuïstiek met personen met verward gedrag, (beter) te leren kennen en vinden met als doel om de interventies vanuit zorg en veiligheid (nog) beter op elkaar af te stemmen. In 2017 wordt de 'hoe-vraag' nader geoperationaliseerd met inzet vanuit de werkgroep OGGZ.

3.2. Regionale aanpak: inzet Kennemerland

Projectplan regionaal escalatiemodel

Een goede verbinding tussen partijen in het zorg- en veiligheidsdomein is essentieel om te komen tot een effectieve aanpak van mensen met verward gedrag. Helderheid over regie, rollen en verantwoordelijkheden is een voorwaarde om ruis in de samenwerking tussen de verschillende partijen te voorkomen. Stagnatie in samenwerking dient zo snel mogelijk te worden doorbroken. Hiermee voorkom je escalatie en kun je eerder de-escaleren.

Doel van het ontwikkelen van een regionaal escalatiemodel in Kennemerland is om te komen tot een overzicht van de betrokken partijen, de samenwerkingsnetwerken en de (bestaande en eventueel

benodigde nieuwe) werkafspraken. Omdat het gaat om een generiek model en omdat het vraagstuk met betrekking tot de samenwerking tussen zorg en veiligheid breder speelt dan alleen in de aanpak van personen met verward gedrag, is het voorstel om dit overzicht op te stellen voor alle complexe problematiek op het snijvlak van zorg en veiligheid. Uiteindelijk resultaat is een overzichtelijk 'Handboek Zorg en Veiligheid' en een routekaart in het complexe veld van zorg en veiligheid.

Projectplan handelingsperspectief voor het delen van informatie tussen partijen

Het beschikken over de juiste informatie op het juiste moment is van belang voor het tijdig signaleren van problemen, het toe leiden naar passende zorg en het vorderen van een passende straf. Belangrijk hierbij zijn ook de terugkoppeling en warme overdracht tussen partijen binnen het zorg- en veiligheidsdomein en bij het op- en afschalen van zorg. Het delen van informatie tussen partijen is gebonden aan wet- en regelgeving. Uit de rapportage 'Ontwarring in Kennemerland' komt naar voren dat de huidige wetgeving omtrent het delen van informatie over het algemeen geen knelpunten oplevert. Het is vooral de onbekendheid met wetgeving die het delen van informatie met ketenpartners lastig kan maken. Doordat het niet altijd duidelijk is wat de spelregels zijn is het persoonsafhankelijk welke informatie gedeeld wordt, en staat een discussie over informatiedeling een goede aanpak soms in de weg. In dat licht is het Veiligheidshuis gevraagd een projectplan op te stellen voor de ontwikkeling van een handelingskader voor alle betrokken professionals voor het delen van informatie (wat kan, mag, moet, door wie en hoe binnen de kaders van privacyregelingen en medisch beroepsgeheim).

Inmiddels is met diverse professionals uit het veld besproken waar precies de behoefte ligt. Hier is uit gekomen dat er op korte termijn behoefte is aan specifiek handelingskader ten behoeve van het Vroegsignaleringsoverleg. Om in deze behoefte te voorzien heeft de politie het initiatief genomen om een convenant op te stellen. Dit convenant wordt in maart 2017 door deelnemende partners van het Vroegsignaleringsoverleg vastgesteld, waarna de GGD in samenspraak met die partners een handelingsprotocol voor de leden van het VSO opstelt.

Daarnaast wordt er landelijk gewerkt aan een handvat voor gegevensuitwisseling in het zorg- en veiligheidsdomein. Het concept daarvan is in maart 2017 gereed. Het Veiligheidshuis stelt de Bestuurscommissies voor om deze landelijke ontwikkelingen af te wachten om, met dit handvat als basis, in het voorjaar van 2017 met alle partners te onderzoeken wat er aanvullend nog nodig is om tot een handelingskader op regionaal niveau te komen.

Voorstel dekkend regionaal netwerk van outreachende zorg

Kwetsbare mensen dienen zo snel mogelijk de juiste ondersteuning te krijgen. Een deel van deze mensen vraagt echter niet om hulp, terwijl die vanuit de optiek van professionele hulpverleners wel nodig is om zich in de samenleving te handhaven. Sommigen onderkennen hun eigen problemen niet. Anderen zijn niet gemotiveerd om iets aan hun probleem te doen, bijvoorbeeld omdat ze in het verleden negatieve ervaringen hebben opgedaan met de hulpverlening. Of ze komen niet aan in de reguliere zorg omdat hun problemen zich op te veel levensgebieden afspelen. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om verslaving, psychiatrie, schulden, dakloosheid, beperking, zelfredzaamheid, sociale problematiek of vervuiling.

Uit het rapport 'Ontwarring in Kennemerland' komt naar voren dat de gemeenten in de IJmond gezamenlijk met een multidisciplinair team werken dat bemoeizorg levert (Vangnet & Advies IJmond). Een dergelijk team bemoeizorg mét specialistische kennis en ervaring (verslavingszorg en GGZ) is van belangrijke meerwaarde naast de allround sociaal wijkteams (waar specialistische ervaring en kennis van het werken met zorgmijdende mensen met complexe problematiek ontbreekt) en de specialistische zorg (waar een indicatie, zorgverzekering en behandelingsbereidheid nodig is). In de andere gemeenten is bemoeizorg versnipperd, of op onderdelen anders georganiseerd.

Centrumgemeente Haarlem is aan de slag om, in samenwerking met alle regiogemeenten, een voorstel te doen voor een regionaal dekkend aanbod van outreachende specialistische bemoeizorg in Kennemerland, naar voorbeeld van Vangnet & Advies in de IJmond.

Vroegsignaleringsoverleg

In mei 2016 is in de Veiligheidsregio Kennemerland gestart met het Vroegsignaleringsoverleg. Per basisteam van de politie vindt, onder het motto 'klein, snel en samen', frequente integrale afstemming plaats tussen de partners van verslavingszorg, geestelijke gezondheidszorg, politie en GGD. De regierol van dit afstemmingsoverleg is daar namens de gemeenten belegd bij de GGD. Het doel van dit overleg is om mensen, die verward gedrag vertonen, tijdig naar zorg toe te leiden, zodat (mogelijke) overlast afneemt.

Successen

In september 2016 en januari 2017 is het VSO geëvalueerd. De ervaringen zijn positief⁷. Met invoering van het Vroegsignaleringsoverleg kunnen mensen met verward gedrag snel worden toegeleid naar passende zorg en ondersteuning.

Knelpunten

Hoewel het Vroegsignaleringsoverleg reeds bijna een jaar functioneert en al mooie resultaten zijn geboekt, ontbreekt de structurele compensatie voor de betrokkenheid van zorgaanbieders GGZ en verslavingszorg aan deze werkwijze. Omdat vroegsignalering een lokale verantwoordelijkheid is, zijn gemeenten de partijen die hiervoor nadere (subsidie)afspraken kunnen maken met deze organisaties.

Begin dit jaar heeft de bestuurscommissie PG&MZ de directeur Publieke Gezondheid verzocht het initiatief te nemen om te komen tot samenhangende afspraken tussen zorgaanbieders en gemeenten. In regionaal verband is inmiddels afgesproken in 2017 incidenteel gebruik te maken van middelen die vrijgekomen zijn uit het regionale budget voor beschermd wonen.

Voorgenomen besluit is om de kosten voor regiefunctie GGD op te nemen in de inwonerbijdrage openbare gezondheid..

3.3. Lokale aanpak: gemeenten aan zet

De lokale aanbevelingen uit het rapport 'Ontwarring in Kennemerland' zijn aan de colleges van de gemeenten van Kennemerland aangeboden met het verzoek deze te gebruiken om ook op lokaal niveau invulling te geven aan een verbetering van de aanpak. De lokale aanbevelingen hebben betrekking op de volgende thema's:

- Het gewone leven op orde
- Passende zorg en ondersteuning
- Samenwerking tussen zorg en veiligheid

Beverwijk

De gemeente werkt vanuit zowel het veiligheids- als het sociaal domein aan een sluitende aanpak rond mensen met verward gedrag. Deze samenwerking is geregeld in een ambtelijk overleg. Er wordt gewerkt aan een lokaal plan van aanpak rond personen met verward gedrag, deze zal in april 2017 gereed zijn.

De aanpak top 10 waarbij extra aandacht is voor de tien meest overlast veroorzakende burgers loopt goed in Beverwijk. Ook de pilot GGZ in de wijk (EPA), waar ook de woningcoöperaties bij betrokken zijn (zij zijn veelal de partner waar vaak eerste signalen over verward gedrag binnen komen), werkt effectief. Daarnaast is gemeente aan de slag met het toevoegen van GGZ-kennis in het sociaal team Beverwijk.

---

7 (verwijzing naar beide evaluaties, eventueel als bijlage)

Heemskerk

De gemeente Heemskerk werkt vanuit zowel het veiligheids- als het sociaal domein aan een sluitende aanpak rond mensen met verward gedrag. Deze samenwerking is geregeld in een ad hoc ambtelijk overleg. Er wordt gewerkt aan een lokale vertaling voor een sluitende aanpak voor mensen met verward gedrag, in relatie tot het lokale uitvoeringsprogramma Opvang, Wonen en Herstel, dat medio 2017 gereed zal zijn. Het onlangs gestarte Vroegsignaleringsoverleg IJmond, het Noodteam Heemskerk/Uitgeest en het team Vangnet & Advies, zijn belangrijke en gewaardeerde elementen in de aanpak in Heemskerk. In 2017 zal door inzet van het FACT-team worden gewerkt aan deskundigheidsbevordering op het gebied van (O)GGZ van de Sociale teams. Het Zorgnetwerk Heemskerk voorziet in (regie op) casuïstiek overleg, ook voor de (O)GGZ-doelgroep. Bij de pilot 'Wijkgerichte GGZ' (EPA proeftuin), ligt daarom de focus op preventie, inclusie & herstel.

Velsen

De gemeente Velsen werkt vanuit zowel het veiligheids- als het sociaal domein aan een sluitende aanpak rond mensen met verward gedrag. Deze samenwerking is geregeld in een ad hoc ambtelijk overleg. Er wordt gewerkt aan een lokale vertaling voor een sluitende aanpak voor mensen met verward gedrag. Hierbij wordt de aansluiting gezocht met het lokale uitvoeringsprogramma Opvang, Wonen en Herstel Velsen. Het voornemen bestaat om tot een gecombineerd uitvoeringsprogramma te komen. De verwachting is dat dit medio 2017 gereed zal zijn.

De werkwijze Vroegsignaleringsoverleg en de manier waarom het Vangnet en Adviesteam functioneert worden gezien als belangrijke successen in de aanpak in Velsen. Er zijn ook verbeterpunten. Zo zijn de nuldelijns voorzieningen als bijvoorbeeld buurthuizen nog onvoldoende in staat om afwijkend gedrag te kunnen duiden. De sociaal wijkteams beschikken over basiskennis op het gebied van GGZ. Onderzocht wordt of er aanvullende extra GGZ kennis nodig is.

Uitgeest

De gemeente Uitgeest is per 1 januari 2017 onderdeel van de werkorganisatie BUCH (gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo). De gemeente start binnenkort met een plan van aanpak en gebruikt hiervoor het plan van aanpak van gemeenten Bergen, Castricum en Heiloo. Dit BCH-plan wordt in maart in de colleges vastgesteld en ter kennisname aan de raden gestuurd. Hierna worden per project uitvoeringsplannen gemaakt. De BCH-gemeenten sluiten voor de uitvoering van de plannen aan bij centrumgemeente Alkmaar. Uitgeest ligt in politiedistrict Kennemerland en ook in Veiligheidsregio Kennemerland. Zij blijven betrokken bij de uitvoering van regionale actiepunten van Veiligheidsregio Kennemerland.

Bloemendaal & Heemstede

Op dit moment is de inschatting dat een lokaal plan van aanpak voor de gemeenten Bloemendaal en Heemstede niet nodig is. Door de kleinschaligheid van de gemeenten is één persoon het aanspreekpunt voor vraagstukken rond mensen met verward gedrag, zorgwekkende zorgmijders, WMO-cliënten en dak- en thuislozen. Hierdoor zijn de lijnen kort, worden problemen integraal opgepakt en zijn er geen knelpunten. Daarbij is er sprake van een gering aantal inwoners met verward gedrag in Bloemendaal en Heemstede. Als ontwikkelingen hier aanleiding toe geven zullen de gemeenten Bloemendaal en Heemstede een lokaal plan van aanpak opstellen.

Haarlem en Zandvoort

Gemeenten Haarlem en Zandvoort werken vanuit zowel het veiligheids- als het sociaal domein gezamenlijk aan het vraagstuk van mensen met verward gedrag. Er is een lokaal plan van aanpak opgesteld onder de noemer 'Actieprogramma verbetering aanpak mensen met verward gedrag Haarlem en Zandvoort'. De gemeente Haarlem heeft sinds enkele maanden een ambtenaar 'Zorg en Veiligheid'. De bestuurlijke samenwerking is geregeld in een structureel overleg met de wethouder en burgemeester. Ook in Zandvoort heeft de eerste 'combistaf Zorg en Veiligheid' plaats gevonden.

Er zijn veel zaken in gang gezet. De werkwijze Vroegsignaleringsoverleg wordt door gemeenten Haarlem en Zandvoort gezien als van belangrijke meerwaarde op de noodteams, waar complexe casuïstiek besproken wordt. Daarnaast wordt opgemerkt dat het steeds duidelijker wordt - vooral intern bij gemeenten- dat een goede aanpak van het vraagstuk van mensen met verward gedrag een gezamenlijke opgave voor sociaal domein en veiligheid betreft. Volharding en gezamenlijke inzet zijn namelijk belangrijke factoren voor het slagen van het plan. Binnen de gemeente is er voortgang op de

verbinding tussen zorg en veiligheid: de wethouder en burgemeester hebben structureel overleg over onderwerpen op het snijvlak van zorg en veiligheid en er is een domeinoverstijgende ambtenaar zorg en veiligheid aangenomen.

Naast goede ervaringen zijn er ook verbeterpunten. Zo is de financiering van het Vroegsignaleringsoverleg nog niet geborgd. Daarnaast zijn er te weinig opvangmogelijkheden en ontbreekt maatwerk bij complexe casuïstiek. Regels en processen worden vaak nog te rigide gehanteerd. Tenslotte is er bij partijen soms nog te weinig besef dat het gaat om een complex probleem dat niet nieuw is. Snelle oplossingen bestaan niet, en een effectieve aanpak vergt een lange adem.

Haarlemmerliede en Spaarnwoude

In aanloop naar de fusie met gemeente Haarlemmermeer sluit gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude aan bij het plan van gemeente Haarlemmermeer. Gemeente merkt daarbij op dat de aanpak thans goed loopt. Er zijn vanuit de gemeente korte lijnen met het Sociaal Team, politie, WMO- en CJG Loket. De gemeente loopt bij de aanpak van complexe casuïstiek soms aan tegen de strikte privacy bewaking door professionals uit de GGZ.

Gemeente Haarlemmermeer

Gemeente Haarlemmermeer werkt vanuit zowel het veiligheids- als het sociaal domein aan het vraagstuk van mensen met verward gedrag. Er is een lokaal plan van aanpak opgesteld onder de noemer 'Ontwarring in Haarlemmermeer'. De gemeente werkt op dit moment aan een uitvoeringsplan. De gemeente Haarlemmermeer heeft een gecombineerde staf veiligheid en zorg. Ambtelijk bestaan er korte lijnen tussen OOV en het Sociaal Domein.

De werkwijze Vroegsignaleringsoverleg wordt door gemeente Haarlemmermeer gezien als een succesvolle werkwijze om mensen met verward gedrag vroegtijdig in beeld te krijgen en toe te leiden naar zorg en ondersteuning. Daarnaast wordt opgemerkt dat er bestuurlijk steeds meer aandacht komt voor het vraagstuk. Het Noodteam in de gemeente functioneert goed, en steeds zichtbaarder wordt dat de GGZ een beweging maakt richting de wijk.

Naast goede ervaringen zijn er ook verbeterpunten. Zij is het ingewikkeld om waakvlamcontacten te organiseren. Daarbij heerst het gevoel dat instellingen zich regelmatig achter privacywetgeving verschuilen. Dit komt een effectieve aanpak niet ten goede.

4. Conclusie

Geconstateerd kan worden dat er veel gebeurt in de verbetering van de aanpak rond mensen met verward gedrag. Op tal van fronten wordt hard gewerkt. Door gemeenten op lokaal niveau en in verschillende regionale verbanden, maar ook door ketenpartners uit verschillende domeinen.

De DPG is voornemens u in het eerste kwartaal van 2018 een tweede voortgangsnotitie te sturen, tenzij er aanleiding is, om u eerder te informeren. Zo is er vervolgens nog ruimte voor aanscherping en verbetering voordat 1 oktober 2018 de sluitende aanpak rond moet zijn.